

Crna Gora
Regulatorna agencija za energetiku

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ SA IZVJEŠTAJEM O RADU
REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU
ZA 2012. GODINU**

PREDLOG

Podgorica, april 2013. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. FINANSIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE	3
2.1. Tabela prikaz prihoda i rashoda Agencije u 2012. godini	4
2.2. Sprovođenje postupka javnih nabavki	4
3. AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2012. GODINI	7
3.1. Normativna aktivnost Agencije	7
3.2. Donošenje odluka o regulatorno dozvoljenom prihodu, cijenama i tarifama za električnu energiju	9
3.3. Izdavanje licenci energetske subjektima	10
3.4. Tržište električne energije	12
3.5. Utvrđivanje tarifa za električnu energiju	14
3.6. Odlučivanje Agencije po žalbama kupaca električne energije	15
3.7. Postupci pred Upravnim sudom Crne Gore koji se odnose na odluke o odobravanju regulatornog prihoda, cijena i tarifa	15
3.8. Postupci pred drugim organima	17
3.9. Nadzor nad radom energetskih subjekata	17
3.10. Institucionalno jačanje Agencije	19
3.11. Učešće Agencije u radu međunarodnih organizacija	19
4. REZIME	21

1. UVOD

Regulatorna agencija za energetiku je organizacija koja vrši javna ovašćenja regulisanja energetskog sektora Crne Gore u skladu sa Zakonom o energetici ("Službeni list RCG", broj 28/10).

Zakonom o energetici, utvrđeno je da Agencija utvrđuje predlog finansijskog izvještaja, koji sadrži pregled prihoda (uplaćenih sredstava) i rashoda (izdataka) Agencije, ostvarenih za izvještajni period tj. pregled naknada uplaćenih Agenciji za prethodnu godinu i troškova koje je imala u prethodnoj godini. Izvještaj se predaje do 30. aprila tekuće godine Ministarstvu finansija koje dalje sprovodi proceduru radi usvajanja u Skupštini.

Zakonom o budžetu ("Službeni list RCG", br. 40/01, 44/01, 71/05 i "Službeni list CG", br. 12/07 i 53/09) propisano je da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu, odnosno stanju za prethodnu godinu, zbog čega ovaj izvještaj sadrži i izvještaj o radu Agencije za 2012. godinu.

Na izvršavanju poslova u Agenciji je u 2012. godini, radilo 27 zaposlenih, od toga su 3 člana Odbora Agencije, direktor Agencije i zamjenik direktora. Članovi Odbora Agencije su u skladu sa Zakonom profesionalno angažovani u Agenciji. Rad zaposlenih u Agenciji je organizovan u četiri službe. Izvan službi obavljaju se poslovi savjetnika Odbora i sekretara Odbora. Od 27 zaposlenih 23 je sa visokom stručnom spremom, elektrotehničke, ekonomske i pravne struke.

Agencija se finansira od naknada za izdavanje i korišćenje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti, koje obezbjeđuju pokrivanje troškova Agencije za finansijsku godinu. Finansijski plan, koji sadrži pregled troškova i prihoda Agencije usvaja, i njihovu opravdanost ocjenjuje Skupština Crne Gore. Takav način finansiranja, nezavistan od Budžeta države, obezbjeđuje samostalnosti Agencije i nezavisnost u radu. Agencija je neprofitna organizacija, pa su sredstva koja se obezbjeđuju u realizaciji finansijskog plana njen jedini izvor finansiranja.

2. FINANSIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE

Agencija se u skladu sa Zakonom finansira od naknada za izdavanje licenci i godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti.

Sredstva dobijena od naknada za licence treba da omoguće obavljanje djelatnosti Agencije i poslova sadržanih u planu rada za odnosnu godinu, koji Agencija utvrđuje i dostavlja uz Finansijski plan Skupštini Crne Gore na usvajanje.

Navedeni način finansiranja je utvrđen Zakonom o energetici iz 2003. godine, i izuzimajući period početnog finansiranja, kada je Agencija finansirana donacijom USAID-a, ostvaruje se od početka rada Agencije. Isti princip finansiranja Agencije je zadržan u Zakonu iz 2010. godine.

Licence se izdaju na zahtjev energetskog subjekta za svaku energetsku djelatnost posebno. Licenca ima karakter dozvole za obavljanje energetske djelatnosti i ista sadrži uslove pod kojima imalac licence obavlja djelatnost za koju mu je licenca izdata. Energetski subjekat prilikom izdavanja licence plaća naknadu za izdavanje licence, a godišnju naknadu za licencu za period važenja licence. Iznosi naknada za licence koje plaćaju subjekti, utvrđuju se svake godine, na osnovu Finansijskog plana Agencije za odnosnu godinu, usvojenog od strane Skupštine Crne Gore i to u visini da u ukupnom iznosu pokriju planirane troškove Agencije predviđene finansijskim planom.

Iznosi naknada za licence za 2012. godinu utvrđeni su Odlukom o naknadama za licence za 2012. godinu ("Službenom listu CG", br. 61/2011, 12/2012 i 38/2012.). Pri utvrđivanju iznosa naknada za licence primijenjena je Metodologija za utvrđivanje naknada za licence za 2012. godinu, donijeta u decembru 2011. godine. Metodologijom je utvrđeno da se predviđeni godišnji prihod za 2012. godinu obezbjeđuje iz dvije oblasti energetskog sektora, elektroenergetske i oblasti nafte i gasa, pri čemu je usvojen metodološki pristup da u ukupnom prihodu učešće dijela prihoda od naknada iz oblasti elektroenergetskih djelatnosti i dijela prihoda od naknada iz oblasti nafte i gasa, zavisi od nivoa aktivnosti Agencije na poslovima koji se odnose na navedene oblasti.

Planirani iznosi naknada za korišćenje licenci utvrđuju se na osnovu broja i vrste izdatih licenci za dvije navedene energetske oblasti, a na bazi ostvarenja tehničkih i energetskih indikatora djelatnosti energetskih subjekata iz prethodne godine (instalirana snaga - MW, isporučena energija - MWh, skladišni kapaciteti - m³, broj i vrsta transportnih sredstava itd.)

2.1. Tabelarni prikaz prihoda (uplaćenih sredstava) i rashoda (izdataka) Agencije u 2012. godini

Red. Broj	Opis	Planirani prihod/ rashod - €	Ostvareni prihod/ rashod - €
	PRIHODI		
1.	prihodi od naknada za korišćenje licenci	1075523,66	1012006,70
2.	prihodi od zahtjeva za izdavanje licenci	15000,00	4200,00
3.	prenesena sredstva iz prethodne godine	11000,00	689,90
4.	ostali prihodi	10000,00	22788,61
I	<u>UKUPNI PRIHODI (1+2+3+4)</u>	<u>1111523,66</u>	<u>1039685,21</u>
	RASHODI		
1.	Troškovi materijala	21000,00	26652,52
	troškovi kancelarijskog materijala	7000,00	8884,93
	troškovi stručne literature	2000,00	2976,80
	troškovi štampanja propisa	4000,00	8397,54
	troškovi goriva i energije	8000,00	6393,25
2.	Troškovi zarada, naknada zarada i dr. primanja	819350,36	774250,49
	bruto zarade	737003,64	695902,53
	dopinosi na teret poslodavca	82346,72	78347,96
3.	Troškovi službenih putovanja	36000,00	30758,22
4.	Troškovi proizvodnih usluga	22000,00	25762,12
	troškovi komunikacija	9000,00	11462,64
	troškovi održavanja sredstava	9500,00	12707,52
	troškovi poštarina	2000,00	1486,96
	troškovi oglašavanja	1500,00	105,00
5.	Troškovi neproizvodnih usluga	73200,00	55114,43
	troškovi konsultantskih usluga	35000,00	15002,04

	troškovi komunalija	1500,00	1403,99
	troškovi provizija	3200,00	3158,41
	premije osiguranja	2500,00	800,81
	troškovi članarina, seminara i radionica	13000,00	13219,61
	ostali troškovi	18000,00	21529,57
6.	Nabavka osnovnih sredstava	31000,00	23734,32
7.	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	38973,30	38328,26
II	UKUPNI RASHODI (1+2+3+4+5+6+7)	1041523,66	974600,36
III	Obaveze na početku perioda		10377,59
IV	Obaveze na kraju perioda		2995,33
V	UKUPNO POTROŠENA SREDSTVA (II+III-IV)	1041523,66	981982,62
VI	REZERVA	70000,00	57702,59
VII	UKUPNO RASHODI I REZERVA (V+VI)	<u>1111523,66</u>	<u>1039685,21</u>

I Prihodi

U okviru Prihoda prikazan je priliv sredstava od naknada uplaćenih Agenciji u toku 2012. godine, kao i ostalih raspoloživih sredstava koja je Agencija koristila, i to:

- 1) Sredstva prikupljena u toku 2011. godine koja nijesu iskorišćena u toku te godine u iznosu od 689,90€, prenijeta su u skladu sa Zakonom u 2012. godinu.
- 2) Prihodi od naknada za obradu zahtjeva za licence, koji su planirani u iznosu od 15.000,00€, ostvareni su u iznosu od 4.200,00€, odnosno 72,00% manje od planiranog, iz razloga što je broj podnijetih zahtjeva za izdavanje licenci bio manji od očekivanog;
- 3) Po osnovu godišnjih naknada za licence u 2012. godini ostvaren je prihod u iznosu od 1.012.006,70€, što je za 5,91% manje od planiranog iznosa od 1.075.523,66€. Razlog za neostvarivanje planiranog prihoda je što se u 2012. godini nije pojavio očekivani broj novih licenciranih subjekata, a oduzeto je 17 licenci subjektima u oblasti nafte i gasa.
- 4) U 2012. godini Agencija je ostale prihode ostvarila u iznosu od 22.788,61€, koji se sastoji od prihoda od kamata na sredstva koja se nalaze na žiro računima Agencije u iznosu od 514,01€, refundacije troškova službenih putovanja u iznosu od 7.950,73€, refundacije troškova naknade zarade zbog porodijskog odsustva u iznosu od 13.729,26€ i prihodi od ostalih refundacija u iznosu od 374,51€.

II Rashodi

U okviru Rashoda dat je pregled svih troškova Agencije u 2012. godini, odnosno prikazano je na koji način su iskorišćena prikupljena sredstva. Ukupni ostvareni rashodi Agencije u 2012. godini manji su za 5,72% od planiranih 1.041.523,66€.

Troškovi zaposlenih ostvareni su u iznosu manjem za 45.099,87€ u odnosu na planirane, odnosno za 5,50%, iz razloga umanjjenja zarada u toku 2012. godine.

Troškovi za materijal i usluge u ukupnom iznosu su bili veći od planiranih, a pojedinačno su ostvareni na sljedeći način:

- Troškovi kancelarijskog materijala su veći od planiranih za 26,93%, a razlog je povećanje ukupnog obima aktivnosti Agencije;
- Troškovi stručne literature koji se odnose na pretplatu na "Službeni list Crne Gore", pretplatu na stručne časopise iz pravne i ekonomske oblasti, i kupovinu druge literature, kao što su komentari zakona koji regulišu oblasti značajne za Agenciju, koji su bili planirani u iznosu od 2.000€, ostvareni su u iznosu od 2.976,8€, odnosno veći su za 48,84%;
- Troškovi objavljivanja propisa u Službenom listu Crne Gore ostvareni su u iznosu od 8397,54€, što je za preko 100% veće od planiranog iznosa od 4.000,00€, zbog povećanog obima poslova Agencije. Na ove troškove Agencija ne može da utiče jer je zakonom utvrđena obaveza objavljivanja opštih i nekih pojedinačnih akata. u Službenom Listu Crne Gore.
- Troškovi goriva i energije iznosili su 6.393,25€, što je za 20,08% manje od planiranih 8.000,00€;
- Troškovi komunikacija, u ukupnom iznosu od 11.462,64€ su veći od planiranih 9.000,00€, za 27,36% i odnose se na troškove fiksnih i mobilnih telefona, kao i na troškove interneta;
- Troškovi popravki i održavanja prostora i opreme iznose 12.707,52€ i veći su od planiranih 9.500,00€ za 33,76%. Od navedenog ostvarenog iznosa, Agencija je kao vlasnik poslovnog prostora koji je u stambenoj zgradi, a na osnovu odluke Skupštine stanara, na ime troškova održavanja zajedničkih prostorija, u 2012.godini, uplatila ukupan iznos od 8.186,64€. Ostatak sredstava od 4.520,88€ odnosi se na popravke i održavanje poslovnog prostora i opreme;
- Ostvareni troškovi poštarina u iznosu od 1.486,96€, manji su za 25,6% od planiranih 2.000,00€;
- Troškovi oglašavanja u sredstvima informisanja ostvareni su u iznosu od 105,00€, što je 7% od planiranih 1.500,00€;
- Troškovi konsultantskih usluga ostvareni su u ukupnom iznosu od 15.002,04€ i manji su od planiranih 35.000,00€ za 57,14%;
- Troškovi komunalnih usluga u iznosu od 1.403,99€, manji od planiranih 1.500,00€, za 6,40%;
- Troškovi provizija, koji se odnose prvenstveno na provizije banaka, ostvareni su u iznosu koji je približno jednak planiranom iznosu od 3.200,00€;
- Troškovi premija osiguranja ostvareni su u iznosu od 800,81€, što je za 67,97% manje od planiranih 2.500,00€.

Za troškove organizacije seminara i plaćanja članarina međunarodnim organizacijama čiji je član Agencija upotrijebljena su sredstva približno jednaka planiranim iznosima. Agencija je članica ERRA-e - Regionalne asocijacije energetskih regulatora i plaća godišnju članarinu, koja je za 2012.godinu iznosila 3500,00€, članica CIGRE – Međunarodnog vijeća za velike električne mreže i članica MEDREG-a- Udruženja regulatora za električnu energiju i gas Mediterana gdje je godišnja članarina 1.500,00€.

Ostali nematerijalni troškovi odnose se na troškove reprezentacije u iznosu od 4.740,14€, troškove bifea u iznosu od 3.878,59€, troškove pomoći i donacija u iznosu od 8.750,00€, troškove administrativnih i sudskih taksi propisanih zakonom, troškove pretplate na dnevnu

štampanje i druge troškove kao što su troškovi korištenja licenci koje se izdaju energetskim subjektima i ostale troškove koji nijesu posebno spomenuti.

Za službena putovanja potrošeno je ukupno 30.758,22€, od čega iz sredstava Agencije 22.807,49€, dok je iznos od 7.950,73€ refundiran od strane organizatora skupova, što je objašnjeno u okviru Prihoda - napomena 4, tako da su ovi troškovi manji za 36,64% od planiranih 36.000,00€.

Za nabavku osnovnih sredstava planirano je 31.000,00€, a potrošeno 23.734,32€, što je za 23,44% manje od planiranog,

Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih izdvojena su u iznosu od 38.328,26€, što predstavlja 5,5% na bruto isplaćene zarade zaposlenih u skladu sa Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji.

III Kratkoročne obaveze na početku perioda

Neizmirene obaveze iz 2011. godine od 10.377,59€, prezentirane u Godišnjem izvještaju Agencije za 2011.godinu, izmirene su u toku 2012. godine iz sredstava pribavljenih u toku 2012. godine i nivo odliva sredstava po tom osnovu iskazan je zbirno na stavci kratkoročnih obaveza na početku perioda.

IV Kratkoročne obaveze na kraju perioda

Na kraju 2012. godine ostale su neizmirene kratkoročne obaveze u ukupnom iznosu od 2.995,33€. Navedene obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima.

V Ukupno utrošena sredstva

Agencija je u 2012. godini utrošila sredstva u ukupnom iznosu od 981.982,62€, što je za 5,72% manje od planiranog iznosa od 1.041.523,66€.

VI Rezerva (prenos u sljedeću godinu)

U 2013. godinu Agencija je prenijela sredstva u iznosu od 57.702,59€

2.2. Sprovođenje postupka javnih nabavki

Kao organizacija koja vrši javna ovlaštenja Agencija je obveznik Zakona o javnim nabavkama. Agencija je sve nabavke roba, usluga i radova sprovela na način propisan tim zakonom. Javne nabavke u Agenciji u 2012. godini pretežno se odnose na nabavku roba, usluga i radova koje su neophodne za obavljanje tekućih poslova, osnovno funkcionisanje Agencije i izvršavanje zakonom utvrđenih obaveza Agencije (nabavka kancelariskog materijala, sredstava za higijenu obaveznog osiguranja zaposlenih, kompjuterske opreme za novozaposlene, popravke i održavanje opreme i inventara). Zbog malih pojedinačnih iznosa svih nabavki koje su sprovedene u Agenciji u 2012. godini u strukturi nabavki u pogledu načina nabavke zastupljena je nabavka šoping metodom i neposrednim sporazumom.

3. AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2012. GODINI

3.1. Normativna aktivnost Agencije

Agencija, u okviru svoje nadležnosti, tokom 2012. godine donijela je sljedeća normativna akta u sektoru električne energije:

1. *Metodologiju za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije, objavljena u "Službenom listu CG", br. 16/2012 od 19.03.2012. godine.*
Ovom metodologijom propisani su uslovi za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja, utvrđeno je za koje usluge se pružaocu plaća naknada, kao i koje usluge pružalac pruža bez naknade, propisan je način utvrđivanja cijena za nabavku usluga koje se plaćaju i definisani pružaoci usluga i način izračunavanja cijena.
2. *Pravila o odobravanju naknade za rad operatora tržišta električne energije, objavljena u "Službenom listu CG", br. 24/2012 od 04.05.2012. godine.*
Pravilima je propisan način utvrđivanja naknade od strane operatora tržišta, postupak odobravanja, odnosno utvrđivanja naknade od strane Agencije.
3. *Pravila za izmjenu tarifa za električnu energiju na zahtjev energetske subjekta, odnosno na inicijativu Agencije ("Službeni list CG", br. 59/2012 od 26.11.2012. godine)* kojima se uređuje se način, uslovi i postupak utvrđivanja privremenih tarifa od strane Agencije, izmjene regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i tarifa tokom perioda primjene na zahtjev energetske subjekta ili na inicijativu Agencije.

Osim donošenja akata, Agencija je dala saglasnost na više podzakonskih akata koje su energetske subjekti donijeli u izvršavanju obaveza utvrđenih Zakonom. Odobrenja su data na sljedeća akta:

1. *Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 5/2012 od 23.01.2012. godine)* kojima se utvrđuje minimum tehničkih, planskih i radnih uslova za povezivanje na prenosni sistem i interkonekciju sa ostalim sistemima, kao i za rad i način upravljanja prenosnim sistemom
2. *Pravila mjerenja električne energije u distributivnom sistemu ("Službeni list CG", br. 20/2012 od 12.04.2012. godine)* kojima se utvrđuje način instalacije, prijema i održavanja mjerne opreme, način prikupljanja mjernih i ostalih podataka na mjernom mjestu i način obrade, dostupnosti i prenosa mjernih i drugih podataka o mjernim mjestima korisnicima podataka, kao i način grupisanja i arhiviranja podataka.
3. *Metodologiju za obračunavanje i naplatu neovlašćeno preuzete električne energije ("Službeni list CG", br. 20/2012 od 12.04.2012. godine)* kojom se utvrđuje način obračunavanja i naplate štete usled neovlašćenog korišćenja električne energije od strane pravnog ili fizičkog lica.
4. *Opšte uslove za snabdijevanje električnom energijom ("Službeni list CG", br. 20/2012 od 12.04.2012. godine)* kojima se uređuju uslovi i način snabdijevanja električnom energijom tarifnih i kvalifikovanih kupaca od strane Javnog snabdjevača, kao i međusobna prava i obaveze Javnog snabdjevača i krajnjih kupaca električne energije.
5. *Tržišna pravila ("Službeni list CG", br. 44/2012 od 09.08.2012. godine)* kojima su definisani način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije u Crnoj Gori, prava, obaveze i odgovornosti učesnika na tržištu električne energije i energetske subjekata, kao i pitanja vezana za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije.
6. *Metodologiju za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za priključenje na distributivni sistem električne energije ("Službeni list CG", br. 50/2012 od 01.10.2012. godine)* kojom se utvrđuju kriterijumi i način određivanja cijena, rokova i uslova za priključenje korisnika na distributivni sistem, u skladu sa propisima kojima je uređeno obavljanje energetske djelatnosti.

7. Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 50/2012 od 01.10.2012. godine) kojima se uređuju pogon i način upravljanja distributivnom mrežom u elektroenergetskom sistemu, s ciljem obezbjeđenja sigurnog i kvalitetnog rada distributivnog sistema u uslovima uspostavljanja slobodnog tržišta električne energije.

U okviru redovnih godišnjih aktivnosti, odmah po usvajanju Finansijskog plana za 2013. godinu od strane Skupštine Crne Gore, Agencija je donijela Odluku o utvrđivanju naknada za licence za 2013. godinu. Donošenjem ove odluke obezbijeđen je način vršenja obračuna godišnjih naknada za korišćenje već izdatih licenci i iznosi naknada za izdavanje licenci koje će u 2013. godini plaćati subjekti koji podnesu zahtjev za izdavanje licence za obavljanje energetske djelatnosti.

Agencija je početkom juna 2012. godine donijela Odluku kojom je Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić odobrila "Plan investicija distributivne mreže za period 2012 - 2014. godina" i Odluku kojom je Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica odobrila "Investicioni plan za period 2012 - 2014. godina".

Agencija je po zahtjevima operatora sistema odobrila prenošenje na upravljanje i korišćenje infrastrukture koja služi za prenos i distribuciju električne energije, i to:

1. Odlukom od 31. maja 2012. godine Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić odobren je otkup elektrodistributivne infrastrukture u Opštini Budva koja se odnosi na trafostanicu 35/10kV, 2x8 MVA "Bečići", u iznosu od 957.000 € i transformatore 35/10kV, 2x4 MVA, u iznosu od 94.000 €.
2. Odlukom od 12. jula 2012. godine Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić odobren je otkup elektrodistributivne infrastrukture koja se odnosi na kablovske vodove 35 i 10 kV u Opštini Budva, u ukupnom iznosu od 1.149.100 €.

3.2. Donošenje odluka o regulatorno dozvoljenom prihodu, cijenama i tarifama za električnu energiju

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima Agencija je u 2012. godini donijela sljedeće odluke:

1. Odluku o izmjeni odluke o utvrđivanju tabela sa cijenama za električnu energiju ("Službeni list CG", broj 31/12). Ovom odlukom produžen je period primjene navedene odluke sa 30. juna na 31. jul 2012. godine.
2. Odluku o izmjeni odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica ("Službeni list CG", br. 31/12). Ovom odlukom produžen je period primjene navedene odluke sa 30. juna na 31. jul 2012. godine.
3. Odluku o izmjeni odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za Javnog snabdjevača ("Službeni list CG", br. 31/12). Ovom odlukom produžen je period primjene navedene odluke sa 30. juna na 31. jul 2012. godine.
4. Odluku o izmjeni odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za operatora distributivnog sistema ("Službeni list CG", br. 31/12). Ovom odlukom produžen je period primjene navedene odluke sa 30. juna na 31. jul 2012. godine.
5. Odluku o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za period 01.08.2012. - 31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 35/12).

6. Odluku o odobravanju cijena za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica za period 01.08.2012. - 31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 35/12).
7. Odluku o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za operatora distributivnog sistema za period 01.08.2012. - 31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 35/12).
8. Odluku o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za Javnog snabdjevača za period 01.08.2012.-31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 35/12).
9. Odluku o odobravanju naknade za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica za period 01.08.2012. – 31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 35/12).
10. Odluku o odobravanju tabela sa cijenama za električnu energiju za period 01.08.2012. – 31.07.2015. godine ("Službeni list CG", br. 38/12).

3.3. Izdavanje licenci energetskim subjektima

Za obavljanje djelatnosti u oblasti električne energije, Agencija je u septembru 2012. godine "Montenegro bonus" DOO Cetinje, izdala licencu za obavljanje djelatnosti snabdijevanja električnom energijom.

Za obavljanje djelatnosti u oblasti nafte i gasa, tokom 2012.godine Agencija je izdala ukupno 9 licenci, za svaku djelatnost posebno, kako je i prikazano u tabeli:

Izdate licence u 2012. godini	Broj izdatih licenci	Nazivi subjekata
Trgovina na veliko naftnim derivatima	3	1. DOO VIHOR PODGORICA
		2. DOO RAPAX NIKŠIĆ
		3. DOO VIRAGE PODGORICA
Transport naftnih derivata	3	1. DOO KMR TRANS DANILOVGRAD
		2. DOO MONTENEGRO BONUS CETINJE
		3. VUK-PETROL 1 DOO KOTOR
Skladištenje TNG	1	DOO MONTENEGRO BONUS CETINJE
Trgovina na veliko TNG	1	DOO VIHOR PODGORICA
Trgovina na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca TNG	1	EC AUTO TRADE PODGORICA
UKUPNO	9	

Agencija je na zahtjev imalaca licenci vršila i izmjene licenci kod onih subjekata kod kojih je došlo do proširenja ili smanjenja obima obavljanja licencirane djelatnosti, koji se, zavisno od vrste licence, odnose na skladišne kapacitete, broj maloprodajnih objekata na kojima se obavljanja djelatnost i broj transportnih sredstava kojim se vrši prevoz naftnih derivata i/ili TNG. Izvršene izmjene su prikazane u sljedećoj tabeli:

Izmjene licenci u 2012. godini	Broj izmijenjenih licenci	Nazivi subjekata
Skladištenje i distribucija naftnih	4	1. ALBINO DOO PODGORICA

proizvoda i/ili gasa		2. VUK-PETROL DOO KOTOR 3. PETROL BONUS DOO TIVAT 4. MONTENEGRO BONUS DOO CETINJE
Prodaja i snabdijevanje naftnih proizvoda i/ili gasa	3	1. ALBINO DOO PODGORICA 2. VUK-PETROL KOTOR 3. PETROL BONUS DOO TIVAT
Komercijalni transport naftnih proizvoda i/ili gasa	5	1. EURO PETROL DOO PODGORICA 2. HUMCI DOO CETINJE 3. IK REAL DOO PODGORICA 4. NJEGUŠ DOO CETINJE 5. SAMCOMMERC DOO TIVAT
Trgovina na malo naftnim derivatima	1	1. MIVIS DOO KOTOR
Skladištenje naftnih derivata	1	1. MIVIS DOO KOTOR
UKUPNO	14	

U 2012. godini oduzeto je 17 licenci, kako u postupku koji je Agencija pokrenula po službenoj dužnosti zbog neizvršavanja finansijskih obaveza od strane licenciranih subjekata prema Agenciji, tako i na zahtjeve subjekata kod kojih je došlo do promjene okolnosti od uticaja za obavljanje djelatnosti (prestanak obavljanja licenciranih djelatnosti).

U Tabeli koja slijedi dat je prikaz oduzetih licenci za obavljanje energetskih djelatnosti:

Oduzete licence u 2012. godini	Broj oduzetih licenci	Nazivi subjekata
Skladištenje i distribucija naftnih proizvoda i/ili gasa	1	1. M PETROL DOO ROŽAJE
Prodaja i snabdijevanje naftnih proizvoda i/ili gasa	3	1. B&S PETROL DOO ROŽAJE 2. M PETROL DOO ROŽAJE 3. OIL LOGISTI DOO PODGORICA
Komercijalni transport naftnih proizvoda i/ili gasa	9	1. EURO TRUCK DOO DANILOVGRAD 2. M PETROL DOO ROŽAJE 3. KAŠČELAN COMPANY 2 DOO KOTOR 4. MN PRESS DOO NIKŠIĆ 5. MOJKOVAC PETROL DOO MOJKOVAC 6. OIL LOGISTIC DOO PODGORICA 7. SIM FAKTOR DOO PODGORICA 8. TRGOŠPED DOO ROŽAJE 9. VUK-PETROL DOO KOTOR
Skladištenje naftnih derivata	1	1. N PETROL DOO PODGORICA
Skladištenje tečnog naftnog gasa	1	1. N PETROL DOO PODGORICA
Snabdijevanje krajnjih kupaca TNG	1	1. N PETROL DOO PODGORICA
Trgovinu na malo naftnim derivatima	1	1. N PETROL DOO PODGORICA
UKUPNO	17	

3.4. Tržište električne energije

U skladu sa usvojenim modelom tržišta u Crnoj Gori, tržište električne energije sastoji se od veleprodajnog i maloprodajnog tržišta. Učesnici veleprodajnog tržišta su proizvođači,

trgovci, snabdjevači i kvalifikovani kupci koji se samosnabdijevaju (imaju balansnu odgovornost), dok su učesnici maloprodajnog tržišta snabdjevači i kvalifikovani kupci, tj. oni koji imaju pravo da biraju svog snabdjevača. Kupci iz kategorije „domaćinstva“ su zadržali status tarifnih kupaca, što znači da nemaju pravo izbora svog snabdjevača (prije 1. januara 2015.godine).

Imajući u vidu iskustva drugih, razvijenijih, zemalja, koja pokazuju da je zaživljavanje i razvoj pravog konkurentskog tržišta dugotrajan i veoma kompleksan proces, koji, pored postojanja pravne regulative, zahtijeva punu profesionalnu i poslovnu ozbiljnost i odgovornost svih učesnika, predviđeno je da se razvoj i liberalizacija crnogorskog tržišta odvijaju postepeno, u skladu sa razvojem konkurencije i ukupnih odnosa na tržištu. To znači da će se u početnom periodu, tj. do pojave novih snabdjevača i stvaranja konkurencije, svi kupci snabdijevati posredstvom javnog snabdjevača, po regulisanim tarifama, osim kupaca koji se snabdijevaju po posebnim ugovorima. Kupci priključeni na prenosni sistem (KAP, Željezara, Željeznička infrastruktura) su prestali da se snabdijevaju električnom energijom po regulisanim tarifama 31.12.2012. godine.

Tokom 2012. godine, Agencija je nastavila sa obavljanjem poslova i aktivnosti vezanih za poboljšanje normativnih i drugih uslova koji treba da doprinesu ubrzanju procesa stvaranja i jačanja tržišta električne energije u Crnoj Gori. Pritom, kao najvažnije, treba izdvojiti:

1. Donijeta je Metodologija za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije, kao jedan od ključnih dokumenata, neophodnih za uredno funkcionisanje elektroenergetskog sistema, samim tim i veleprodajnog tržišta. Imajući u vidu značaj dokumenta, Agencija je obezbijedila da u radu Radne grupe koja je pripremala Metodologiju, aktivno učestvuju i predstavnici energetskih subjekata, kao i da se u postupku utvrđivanja konačnog teksta dokumenta, organizuje javna rasprava sa dva okrugla stola čime je data mogućnost svim zainteresovanim stranama da daju svoj doprinos u izradi ovog važnog akta;
2. Odobrena su nova, sa Zakonom usklađena, Tržišna pravila, kao akt koji definiše učesnike na tržištu, proceduru sticanja statusa učesnika i njihov nediskriminatoran i nepristrasan položaj, utvrđuje prava, obaveze i odgovornosti učesnika i energetskih subjekata, kao i odnose i tok aktivnosti na tržištu električne energije. Mada ovaj akt izvorno priprema Operator tržišta i dostavlja ga Agenciji na odobravanje, treba reći da je konačan tekst Pravila utvrđen u neposrednoj stručnoj saradnji predstavnika Agencije i Crnogorskog operatora tržišta električne energije (COTEE);
3. Donijeta su Pravila o odobravanju naknade za rad operatora tržišta električne energije, kao akt kojim se uređuje način utvrđivanja naknade za rad COTEE;
4. Izdata je Licenca za djelatnost snabdijevanja električnom energijom, energetskom subjektu "Montenegro bonus" DOO Cetinje, čime je ova kompanija stekla pravo snabdijevanja električnom energijom kvalifikovanih kupaca u Crnoj Gori;
5. Donijeta je Odluka o odobravanju cijena za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica, za period 01.08.2012 - 31.07.2015. godine;
6. Donijeta je Odluka o odobravanju naknade za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica, za period 01.08.2012 - 31.07.2015. godine, čime su stvorene materijalne pretpostavke koje ovom subjektu omogućavaju neposredno i potpuno pristupanje obavljanju djelatnosti organizovanja tržišta, u skladu sa licencom.

U toku 2012. godine "Montenegro Bonus" DOO Cetinje je izdata licenca za obavljanje djelatnosti snabdijevanja električnom energijom, koji je snabdijevao KAP električnom energijom u periodu od 01. oktobra do 31. decembra 2012. godine, što je prvi primjer snabdijevanja mimo javnog snabdjevača, odnosno prvi primjer snabdijevanja posredstvom licenciranog snabdjevača na tržištu.

3.5. Utvrđivanje tarifa za električnu energiju

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima, Agencija je decembra 2011.godine donijela:

1. Metodologiju za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije;
2. Metodologiju za utvrđivanje regulatornog prihoda javnog snabdjevača i regulisanih tarifa za snabdijevanje električnom energijom;
3. Metodologiju za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije.

Navedene metodologije su stupile na snagu u januaru 2012. godine, a primijenjene su od 01. avgusta 2012. godine. Nove metodologije su zasnovane na podsticajnoj metodi regulacije, koja ima za cilj da ograniči dozvoljeni prihod energetskog subjekta i poveća njegovu efikasnost primjenjujući regulatorne periode koji su duži od jedne godine, tokom kojih je energetskom subjektu dozvoljeno da zadrži uštede od smanjenja troškova poslovanja na koje može uticati. Metodologijama je propisano da se pri utvrđivanju osnove sredstava uzimaju u obzir i investicije u toku, odnosno planirane investicije, što predstavlja dobru osnovu za privlačenje investicija u energetski sektor. Uveden je i faktor efikasnosti poslovanja kod troškova na koje subjekat može uticati.

Svi ovi akti doneseni su nakon javnih rasprava u kojima je zainteresovanim subjektima omogućeno da daju sugestije, predloge i komentare, čime je ispoštovan jedan od osnovnih principa Zakona, da rad Agencije treba da bude transparentan. Nakon javnih rasprava Agencija je pripremala i objavljivala na svojoj internet stranici izvještaje o sprovedenoj raspravi sa detaljnim osvrtima na primljene i uvažene sugestije kao i argumetnaciju za odbijanje pojedinih sugestija. Nakon usvajanja, svi podzakonski akti su objavljeni u Službenom listu Crne Gore i na internet stranici Agencije.

Prilikom donošenja podzakonskih akata i pojedinačnih odluka, Agencija vodi računa o primjeni principa na kojima se zasnivaju metodologije za utvrđivanje cijena i tarifa koje se pretežno odnose na jednak tretman tarifnih i kvalifikovanih kupaca priključenih na distributivni sistem koji su se opredijelili za snabdijevanje kod javnog snabdjevača i obezbjeđenje da se regulisana djelatnost koju javni snabdjevač obavlja kao javnu uslugu vrši na nediskriminatoran, transparentan i lako provjerljiv način.

U postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, odnosno cijena i tarifa Agencija je sve podnesene zahtjeve energetskih subjekata, sa dokumentacijom dostavljenom uz zahtjev, bez odlaganja učinila dostupnim javnosti objavljivanjem na svojoj internet stranici. U postupku je detaljno analiziran zahtjev i dokumentacija podnijeta uz zahtjev, uz uvažavanje Vladinih akata koji se odnose na sektor enegretike (ekonomska politika, energetski bilans). U toku postupka utvrđivanja regulatornog prihoda, cijena i tarifa, Agencija je sve aktivnosti sprovodila na transparentan način. Naime, sjednice Odbora Agencije na kojima su razmatrani zahtjevi energetskih subjekata bile su otvorene za javnost. Nadalje, sva dokumentacija koju je Agencija dobijala u ovim postupcima bila je objavljivana na internet stranici Agencije (www.regagen.co.me). Na ovaj način svim zainteresovanim stranama omogućen je jednostavan i lako dostupan pristup dokumentaciji koja je osnov za odlučivanje Agencije po ovom pitanju, čime se maksimalno doprinosi transparentnosti njenog rada i omogućavanju javnosti da se upozna sa radom Agencije.

Osim dokumentacije propisane Zakonom i podzakonskim aktima (metodologije), Agencija je pri analizi zahtjeva energetskih subjekata maksimalno uvažavala rezultate stalnog monitoringa energetskog sektora koji vrši u skladu sa Zakonom o energetici.

Cijene i tarife za električnu energiju koje su primjenjivane od 01.04.2011. do 31.07.2012. godine, utvrđene su na osnovu Privremenih metodologija (Privremene metodologije za određivanje (1) regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, (2) regulatornog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije (3) regulatornog prihoda javnog snabdjevača i regulisanih tarifa za snabdijevanje električnom energijom ("Službeni list CG", broj 58/10), koje su donijete u novembru 2010. godine).

S obzirom da su krajem 2011. godine donešene nove metodologije, cijene i tarife za period nakon 31.03.2012. trebalo je da budu utvrđene u skladu sa novim metodologijama. Međutim, energetske subjekti, EPCG i CGES, zbog obima dokumentacije koju su trebali da dostave uz zahtjev za odobravanje regulatornog prihoda i cijena, tražili su od Agencije da se primjena tarifa utvrđenih po novim metodologijama odloži do 01.08.2012.godine. Agencija je uvažavajući navedene razloge primjenu odluke koja je važila do 31.03.2012.godine produžila do 31.07.2012. godine.

U skladu sa novim metodologijama, energetske subjekti su u martu 2012. godine podnijeli zahtjeve za odobravanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i tarifa za trogodišnji period, 2012-2015. godina. Agencija je u postupku po podnijetim zahtjevima donijela odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za operatora distributivnog sistema i za javnog snabdjevača, CGES AD Podgorica, kao i odluku o odobravanju naknade za rad operatora tržišta-COTEE.

Agencija je na zahtjev CGES-a donijela i odluku o cijenama za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja, u skladu sa Metodologijom za pomoćne i sitemske usluge.

Sve odluke su donesene za period 01.08.2012. – 31.07.2015. godine.

Regulatorno dozvoljeni prihod, cijene i naknade utvrđene navedenim odlukama, transponovane su u tarife i naknade sadržane u tabelama sa cijenama koje je Agencija odobrila po predlogu Javnog snabdjevača.

U narednoj tabeli prikazane su prosječno odobrene cijene po kategorijama potrošnje za period 01.01.-31.07.2012, i period 01.08.2012-31.07.2013, kao i njihovo poređenje sa cijenama koje su važile u periodu 01.04.-31.12.2011. godine.

Kategorija potrošnje	c€/KWh 01.04.2011.- 31.12.2011	c€/KWh 01.01.2012.- 31.07.2012	c€/KWh 01.08.2012- 31.07.2013
1	2	3	4
Kombinat aluminijuma Podgorica	4,02	4,17	4,59
Željezara Nikšić	3,93	4,53	4,71
Željeznička infrastruktura Crne Gore	4,55	5,19	5,60
Distributivni kupci 35 kV	4,72	4,73	5,42
Distributivni kupci 10 kV	6,06	6,24	6,81
Distributivni kupci 0,4kV sa mjerenjem snage	8,83	9,55	10,07
Distributivni kupci 0,4kV kod kojih se snaga ne mjeri, dvotarifno mjerenje	7,19	7,71	8,13
Distributivni kupci 0,4kV kod kojih se snaga ne mjeri, jednotarifno mjerenje	7,06	7,56	9,51
Distributivni kupci 0,4kV domaćinstva, dvotarifno mjerenje	7,19	7,68	8,13
Distributivni kupci 0,4kV domaćinstva,	7,45	7,94	9,51

jednotarifno mjerenje			

Sredinom 2012. godine Agencija je donijela odluku o utvrđivanju tarifa za ugrožene (ranjive) kupce, koji su taj status stekli u skladu sa propisom organa državne uprave nadležnog za poslove socijalnog staranja. Tarife za snabdijevanje električnom energijom ugroženih (ranjivih) kupaca utvrđene su u iznosu koji je za 50 % niži od regulisanih tarifa za električnu energiju, korišćenje prenosnog sistema, korišćenje distributivnog sistema, naknade za rad operatora tržišta i naknade za snabdijevanje.

3.6. Odlučivanje Agencije po žalbama kupaca električne energije

Agencija, shodno odredbi člana 49 Zakona, odlučuje po žalbama:

1. Na akt operatora prenosnog ili distributivnog sistema o odbijanju pristupa, odnosno priključenja na prenosni, odnosno distributivni sistem,
2. Na uslove izdate u saglasnosti za priključenje,
3. Na obračun električne energije u slučajevima neovlašćene potrošnje i
4. Na žalbe krajnjih kupaca u slučaju obustave isporuke električne energije.

U postupku odlučivanja po žalbama u 2012. godini, od ukupno 52 predmeta za koje je Agencija nadležna, odlučeno je po 50 žalbi (od kojih je 30 bilo osnovano te su iste usvojene, a 20 žalbi je odbijeno kao neosnovane, dok je postupak po dvije žalbe prenijet u 2013. godinu.

Pregled podnesenih žalbi prema prirodi predmeta odlučivanja dat je sljedećoj tabeli:

R. br.	Vrste žalbi po kojima je Agencija nadležna da odlučuje	Broj predmeta	Riješeno		Postupak u toku
			usvojeno	odbijeno	
1.	Na akt energetskog subjekta kojima se odbija priključenje	2	2	/	/
2.	Na uslove izdate u saglasnosti za priključenje	10	4	6	/
3.	Na obračun električne energije u slučajevima neovlašćene potrošnje	6	6	/	/
4.	Krajnjih kupaca u slučaju obustave isporuke električne energije	33	18	14	1
5.	Rješavanje sporova putem arbitraže	1	/	/	1
Ukupno		52	30	20	2

U toku 2012. godine Agenciji je podnijet veći broj podnesaka za koje nije nadležna, pa su isti u skladu sa zakonom odbačeni donošenjem zaključka o nenadležnosti ili prosleđivanjem na rješavanje nadležnom organu.

3.7. Postupci pred Upravnim sudom Crne Gore koji se odnose na odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i tarifa

U toku 2012. godine pred Upravnim sudom Crne Gore osporene su odluke Agencije koje se odnose na regulatorno dozvoljeni prihod, cijene i tarife, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

R.b.	Tužioc	Broj predmeta	Predmet tužbe	Ishod spora
1.	MANS	U broj 74/12 od 17.01.2012.	Odluka br.11/2698-28 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za javnog snabdjevača broj 11/174-59 od 02.03.2011. godine	odluka poništena
2.	MANS	U broj 75/12 od 17.01.2012.	Odluka br.11/2698-27 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za operatora distributivnog sistema broj 11/174-58 od 02.03.2011. godine	tužba odbačena
3.	Stevo Muk, Goran Đurović i Daliborka Uljarević	U broj 142/12 od 25.01.2012.	Odluka br.11/2698-27 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za operatora distributivnog sistema broj 11/174-58 od 02.03.2011. godine	tužba odbačena
4.	Stevo Muk, Goran Đurović i Daliborka Uljarević	U broj 143/12 od 24.01.2012.	Odluka br.11/2698-28 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za javnog snabdjevača broj 11/174-59 od 02.03.2011. godine	odluka poništena
5.	EPCG	U broj 150/12 od 25.01.2012.	Odluka br.11/2698-29 od 16.12.2011. godine, o utvrđivanju tabela sa cijenama za električnu energiju	odluka poništena
6.	EPCG	U broj 151/12 od 27.01.2012.	Odluka br.11/2698-28 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za javnog snabdjevača broj 11/174-59 od 02.03.2011. godine	tužba odbačena
7.	EPCG	U broj 152/12 od 25.01.2012.	Odluka br.11/2698-27 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za operatora distributivnog sistema broj 11/174-58 od 02.03.2011. godine	tužba odbačena
8.	ŽELJEZARA	U broj 162/12 od 27.01.2012.	Odluka br.11/2698-28 od 16.12.2011. godine o izmjeni Odluke o odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi CG AD Nikšić za javnog snabdjevača broj 11/174-59 od 02.03.2011. godine	odluka poništena

Odluke Upravnog suda o odbacivanju tužbi su osporene pred Vrhovnim sudom, koji je odluke poništio i vratio Upravnom sudu na ponovni postupak.

3.8. Postupci pred drugim organima

Protiv Agencije je vođen jedan postupak pred Osnovnim sudom u Kotoru za naknadu štete, koji je završen povlačenjem tužbe.

Agencija je pred Privrednim sudom u Podgorici pokrenula stečajni postupak protiv 6 subjekata iz naftnog sektora zato što isti nijesu ispunjavali svoje obaveze po osnovu plaćanja naknade za izdate licence.

Pred Ustavnim sudom su pokrenuta dva postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije, Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda javnog snabdjevača i regulisanih tarifa za snabdijevanje električnom energijom i Metodologije za utvrđivanje regulatornog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, kao i postupak za ocjenu zakonitosti i ustavnosti Odluke o utvrđivanju tabela sa cijenama za električnu energiju.

Vrhovnom sudu su od strane potrošača električne energije podnijeta i 2 zahtjeva za vanredno preispitivanje odluka Upravnog suda, koji su odbijeni.

3.9 Nadzor nad radom energetskih subjekata

Agencija je saglasno ovlašćenjima koja su propisana članom 42 Zakona i članom 29 Pravila o načinu i uslovima za izdavanje, izmjenu i oduzimanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti ("Službeni list CG", br. 66/10), u 2012. godini u kontinuitetu vršila nadzor nad radom energetskih subjekata. Kontrola rada energetskih subjekata sprovedena je u skladu sa Planom rada Agencije za 2012. godinu i Programom vršenja nadzora nad radom energetskih subjekata u 2012. godini.

Kontrola u elektroenergetskom sektoru vršena je kod svih licenciranih subjekata: Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, kao imaoca licence za djelatnost proizvodnje, snabdijevanja i distribucije električne energije, Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica, Crnogorskog operatora tržišta električne energije doo Podgorica i Zeta energy DOO Danilovgrad, kao imaoca licence za proizvodnju električne energije i Montenegrobonus DOO Cetinje, kao imaoca licence za djelatnost snabdijevanja električnom energijom. Kontrola navedenih subjekata vršena je na licu mjesta i kroz analizu podataka i dokumentacije koju su subjekti dužni da dostavljaju Agenciji, a odnose se na:

1. Stvarne troškove i prihode subjekata koji obavljaju djelatnost za koju Agencija određuje ili odobrava cijene ili tarife;
2. Zaključivanje ugovora sa kupcima ili drugim energetskim subjektima, u skladu sa Zakonom, Tržišnim pravilima i licencom;
3. Dostignuti stepen pravnog razdvajanja operatora distributivnog sistema;
4. Realizaciju investicionih planova i planova održavanja;
5. Osposobljenost subjekata za praćenje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom;
6. Primjenu tržišnih pravila i djelovanje subjekata na tržištu, koje obuhvata i konkurenciju i zaštitu prava krajnjih kupaca;
7. Potrošnju energije, uvoz i izvoz električne energije;
8. Izvršavanje podsticajnih mjera u oblasti obnovljivih izvora energije, uključujući uslove i cijene za priključenje novih proizvođača na prenosne i distributivne sisteme;

9. Primjenu propisa o prekograničnoj razmjeni energije, kao i rad i poslovanje subjekata koji vrše aukcijsku dodjelu prekograničnih kapaciteta;
10. Aktivnosti i mjere koje energetske subjekti preduzimaju za poboljšanje energetske efikasnosti;.
11. Razgraničenje imovine između CGES i FC Distribucija;
12. Realizacija projekta zamjene brojila Preduzete mjere na smanjenju gubitaka u distributivnom sistemu.

Po svakoj izvršenoj kontroli urađen je izvještaj koji sadrži ocjenu poštovanja Zakona i podzakonskih akata, sa predlogom aktivnosti koje subjekat treba da preduzme da bi otklonio uočene nedostatke.

U postupku kontrole Agencija je konstatovala da u 2012. godini nije bilo nepravilnosti u radu koje bi ugrozile funkcionisanje elektroenergetskog sistema, odnosno sigurnost snabdijevanja krajnjih kupaca električnom energijom.

Zakonom o energetici je utvrđeno da se djelatnost distribucije električne energije može obavljati samo u pravnom licu nezavisnom od ostalih energetske djelatnosti, kao i obaveza da se pravno razdvajanje operatora izvrši u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona, odnosno do 22. maja 2011. godine.

Pravno razdvajanje distribucije, kao mrežne djelatnosti, odnosno prirodnog monopola, je jedan od uslova za razvoj konkurentnog tržišta električne energije, i obaveza koja je Zakonom prihvaćena na osnovu evropskog energetske zakonodavstva, i isti treba sprovesti bez odlaganja, na način propisan Zakonom.

Shodno zakonskim ovlaštenjima Agencija je je i u 2012. godini nastavila sa nadzorom nad radom EPCG u vezi sa pitanjem pravnog razdvajanja Operatora distributivnog sistema u pogledu utvrđivanja stepena dostignutih aktivnosti, prepreka i problema sa kojima se suočava EPCG u tom procesu.

S obzirom da se radi o složenom postupku, i da po mišljenju subjekta pravno nezavisni operator distribucije u postojećim uslovima ne bi mogao da pozitivno posluje, EPCG je zatražila od nadležnog ministarstva odlaganje roka za pravno razdvajanje. Kao razlog za odlaganje navodi se i to da je Evropska komisija maja 2011. godine donijela Odluku o implementaciji Direktive 2009/72/ EC kojom su ovlašćene ugovorne strane Energetske zajednice jugoistočne Evrope da do 01.01.2013. godine donesu zakone, regulacije i administrativne odredbe potrebne za podržavanje ove direktive.

Agencija je o nalazima iz nadzora upoznala Ministarstvo ekonomije cijeneći da je od značaja da Ministrstvo u skladu sa svojim nadležnostima preduzme aktivnosti koje će ubrzati okončanje ovog postupka.

Ministarstvo je istaklo da će kroz izmjenu Zakona o energetici predložiti produženje roka za sprovođenje postupka pravnog razdvajanja operatora distributivnog sistema.

U 2012. godini predstavnici Agencije su kontrolisali rad licenciranih subjekata u oblasti nafte i gasa, radi utvrđivanja da li subjekti iz ovog sektora ispunjavaju uslove propisane licencom za obavljanje djelatnosti, posebno sa aspekata održavanja mjernih uređaja i protivpožarnih aparata, poštovanje propisa o zaštiti životne sredine, kao i poštovanje propisa vezanih za kontrolu kvaliteta naftnih proizvoda.

Nakon izvršenih kontrola sačinjeni su izvještaji u kojima je konstatovano zatečeno stanje. Ukoliko su kod subjekata utvrđene određene nepravilnosti, Agencija je u skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje energetske djelatnosti, uputila upozorenja o kršenju licenci, a upozoreni subjekti su u roku koji im je ostavljen otklonili uočene nepravilnosti.

Nakon dostavljanja izvještaja o radu i poslovanju, od strane energetske subjekata, isti će biti obrađeni u Izvještaju o stanju energetske sektora u 2012. Godini, koja Agencija utvrđuje i dostavlja Skupštini do 30. juna tekuće godine.

3.10. Institucionalno jačanje Agencije

Da bi Agencija mogla da obavlja poslove koji su joj Zakonom povjereni, neophodno je stalno poboljšanje i unaprjeđenje funkcionisanja i njenog rada..

Od početka rada Agencije, obezbjeđivana je kontinuirana obuka zaposlenih najvećim dijelom kao vid tehničke pomoći od strane međunarodnih organizacija i udruženja koje se bave pitanjima energetike. Tehnička pomoć konsultanata je posebno pružana u oblasti utvrđivanja cijena i tarifa za električnu energiju, i to kod utvrđivanja pravila o načinu određivanja tarifa, kao i praktična primjena u postupcima odobravanja cijena i tarifa.

Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori, je Agenciji obezbijedila tehničku pomoć, kroz projekat koji će u 2013. godini realizovati konsultantska kuća Exergia. Projekat se odnosi na sljedeće aktivnosti: primjenu Trećeg paketa EU propisa, izradu regulatornog računovodstva, izrada standarda kvaliteta snabdijevanja električnom energijom, i pomoć u izradi projekta za nabavku informacionog sistema Agencije.

Ispunjavanje obaveza Agencije i njeno redovno, svakodnevno obavljanje poslova zahtijeva obuku i usavršavanje novih kadrova, čemu se Agencija mora posvetiti u narednom periodu, posebno iz razloga što se u narednom periodu jedan broj zaposlenih sa najvećim iskustvom u oblasti regulacije i energetike stiže uslov za odlazak u penziju, pa se prije toga mora izvršiti prijem novih ljudi kako bi se obezbijedilo prenošenje iskustva starijih, i kasnije sprovela edukacija na organizovan način.

Agencija je u 2012. godini angažovala eksperte pravne i ekonomske struke radi dobijanja stručnih mišljenja u cilju rješavanja ključnih pravnih i ekonomskih problema.

3.11. Učešće Agencije u radu međunarodnih organizacija

Tokom 2012. godine Agencija je aktivno učestvovala u radu međunarodnih organizacija i asocijacija čiji je punopravni član: Energetska zajednica (EZ), Regionalna asocijacija energetskih regulatora (ERRA) i Asocijacija regulatora Mediterana za električnu energiju i gas (MEDREG), čije se glavne aktivnosti odnose na regulisanje djelatnosti vezanih za električnu energiju, prirodni gas, životnu sredinu, obnovljive izvore energije i energetske efikasnost.

Agencija je aktivni učesnik u radu Energetske zajednice Jugoistočne Evrope, posebno Regulatornog odbora (ECRB), kojeg čine predstavnici odbora nacionalnih regulatornih tijela članica EZ, kao i u radu radnih grupa formiranih od strane ECRB. To su: Radna grupa za pitanja električne energije (EWG), Radna grupa za pitanja gasa (GWG), Radna grupa za pitanja vezana za osnivanje i rad kancelarije za koordinirane aukcije (CAO) i Radna grupa za pitanja kvaliteta usluga i zaštite potrošača (CWR).

U 2012. godini Crna Gora je predsjedavala Energetskom Zajednicom. U maju 2012. godine u Beču je organizovan Dan Crne Gore na kome su razmatrana pitanja vezana za izradu podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o energetici, pripremu nove Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, pravno razdvajanje EPCG, zaštitu potrošača i definisanje standarda kvaliteta snabdijevanja. Sekretarijat Energetske zajednice je pozitivno ocijenio učinak Crne Gore u pogledu ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz Sporazuma o Energetskoj zajednici.

U junu 2012. godine, na sastanku organizovanom uz koordinaciju Sekretarijata Energetske zajednice održanom u Budvi, Agencija, Ministarstvo ekonomije i Sekretarijat Energetske zajednice potpisali su Memorandum o implementacionom partnerstvu između Sekretarijata i Crne Gore.

U septembru 2012. godine, u Budvi je organizovan Socijalni forum u čijem radu je učestvovala Agencija u cilju izvršavanja zadataka utvrđenih u Memorandumu o razumijevanju vezanom za socijalna pitanja, koji je Crna Gora potpisala 2007. godine. Na Forumu je istaknuto da će u 2013. godini početi aktivnosti na izradi Socijalne strategije Energetske zajednice.

Predstavnici Agencije učestvovali su i u radu Ministarskog Savjeta Energetske zajednice, održanim u oktobru 2012. godine u Budvi, na kojoj je usvojena Regionalna strategija energetike Energetske zajednice i Odluka o implementaciji Direktive 2009/28/EZ o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora energije.

U okviru Regionalne asocijacije energetskih regulatora (ERRA), Agencija ima predstavnike u Odboru predsjedavajućih, Komitetu za licenciranje i konkurenciju i Komitetu za cijene i tarife, kao i u Stalnoj grupi za pravna pitanja. U 2012. godini predstavnici Agencije su, zbog velike zauzetosti na tekućim poslovima, učestvovali samo na po jednom sastanku komiteta i grupa. Predstavnici Agencije su, takođe učestvovali na trening kursevima i radionicama u organizaciji ERRA.

Agencija je član MEDREG-a čiji su članovi regulatorne institucije mediteranskih zemalja. Aktivnosti ove organizacije se sprovode kroz rad četiri radne grupe, i to: za oblast električne energije, prirodnog gasa, obnovljivih izvora energije i zaštite životne sredine i energetske efikasnosti. Zbog ograničenosti finansijskih sredstava u 2012. godini predstavnici Agencije nijesu prisustvovali sastancima MEDREG-a.

4. REZIME

U skladu sa zakonom obaveza je Regulatorne agencije za energetiku da utvrdi i Skupštini Crne Gore podnese na usvajanje Finansijski izvještaj sa izvještajem o radu za prethodnu finansijsku godinu, kako bi Skupština imala uvid u cjelinu finansijskog poslovanja i aktivnosti Agencije u izještajnoj godini.

Finansijski izvještaj daje prikaz upotrebe novčanih sredstava obezbijeđenih u skladu sa Zakonom od naknada za licence, za pokrivanje odobrenih troškova Agencije, kao i prikaz rada Agencije u godini na koju se odnosi.

”Treći paket” energetskih propisa EU, koji je djelimično implementiran Zakonom o energetici iz 2010. godine, a čija je potpuna implementacija obaveza Crne Gore u postupku njenog pristupanja EU, postavlja kao zahtjev dalje jačanje uloge i nezavisnosti regulatornih tijela, veća ovlašćenja i obaveze, pa u skladu sa tim i uslovljava veću odgovornost Agencije za restruktuiranje energetskog sektora Crne Gore.

Navedenim zakonom utvrđena je nadležnost Agencije u pogledu odobravanja cijena i tarifa za prenos i distribuciju električne energije, kao prirodno monopolskih djelatnosti, cijena i tarifa koje primjenjuje Javni snabdjevač za snabdijevanje tarifnih kupaca i kvalifikovanih kupaca koji ga izaberu za svog snabdjevača, kao i utvrđivanje tarifa za ranjive (socijalno ugrožene) kupce.

Agencija u skladu sa datim ovlašćenjima donosi najvažnije metodologije i pravila za regulaciju sektora i odobrava pravila i metodologije energetskih subjekata što je obavezuje i na aktivan odnos i učešće u njihovom kreiranju. Agencija sprovodi nadzor nad radom

energetskih subjekata, odobrava njihove razvojne i investicione planove, izdavanjem licenci utvrđuje uslove za rad subjekata, pa je uključenost Agencije u dešavanja i stanje u sektoru takoreći potpuna.

Agencija je u 2012. godini zaokružila proces donošenja opštih akata na koje je Zakon obavezao, što uz ranije sprovedeno pravno i vlasničko odvajanje djelatnosti prenosa, formiranje operatora tržišta, i uz očekivano pravno razdvajanje operatora distributivne mreže stvara uslove za zaživljavanje tržišta električne energije, pojavu novih snabdjevača, uključivanje u regionalno tržište, a sve u cilju obezbjeđivanja sigurnog snabdijevanja i dovoljnih količina energije za ukupan razvoj i prosperitet Crne Gore.

Sprovođenje ovlašćenja koja su Agenciji data Zakonom i izvršavanje drugih obaveza, može da realizuje samo organizacijski sposobna i kadrovski jaka Agencija jer je to način za ostvarivanje njene nezavisnosti i uslov za efikasno i kvalitetno ostvarivanje njene funkcije.

Broj:13/1269-3

U Podgorici, 25.04.2013. godine

Predsjedavajući Odbora Agencije

Dragutin Martinović

UVOD

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija) za 2012. godinu je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG" broj:50/08,53/09,70/09,40/10,49/10) i Zakona o poštanskim uslugama ("Sl.list RCG" broj:57/11) kojim su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada.

Finansijski plan sa Programom rada Agencije za 2012. godinu, usvojen je na sjednici Skupštine Crne Gore dana 20.12.2011. godine (Broj:00-72/11-26/3 objavljen u "Sl.listu CG" broj: 64/11) i istim su definisani prihodi i rashodi Agencije.

Izveštaj o finansijskom poslovanju za 2012. godinu sadrži pregled prihoda i rashoda koje je Agencija ostvarila u toku poslovne godine. Izveštaj je baziran na podacima iz uredne knjigovodstvene dokumentacije, uz pridržavanje precizno propisanih procedura kod pripreme i podnošenja izvještaja o poslovanju.

Agencija je u 2012. godini vodila računovodstvene evidencije i sastavljala finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl.list RCG", broj:69/05 i "Sl.list CG", broj:80/08, 32/11), međunarodnim računovodstvenim načelima i Pravilnikom o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu ("Sl.list CG", broj:12/08 i 35/10) kojim su propisane vrste finansijskih izvještaja.

Imajući u vidu da se pristup finansijskom planu razlikuje od računovodstvenog iskazivanja prihoda i rashoda u poslovnim knjigama, nije obezbijeđena njihova međusobna uporedivost.

Predlog finansijskog izvještaja Agencije za 2012. godinu je u potpunosti metodološki usaglašen sa Finansijskim planom Agencije za 2012. godinu koji je usvojila Skupština Crne Gore na trećoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2012.godini, Odlukom broj:00-72/12-38/3 EPA 38 XXV ("Sl.list CG broj:1/2013).

Reviziju finansijskog poslovanja Agencije, je izvršio ovlašćeni revizor „EUROREV“ iz Podgorice.

PRIHODI AGENCIJE

Prihodi koje ostvaruje Agencija utvrđeni su članom 13 Zakona o elektronskim komunikacijama "izvori finansiranja Agencije" ("Sl.list CG" broj: 50/08, 53/09, 70/09, 40/10 i 49/10) i sastoje se od:

1. naknada za registraciju;
2. naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta;
3. naknada po osnovu ovlašćenja za korišćenja radio-frekvencija i numeracija koje se plaćaju na osnovu ovog zakona;
4. naknade propisane zakonima koji uređuju oblasti koje su u nadležnosti Agencije.

	Naziv prihoda	Plan 2012	% učeš	ostvareno	% ost
1.	Naknada za registraciju	10.000	0.22	5.000,00	50.00
2.	Nakn.za regulaciju i nadzor	2.578.000	55.84	2.495.550,93	96,78
3.	Nakn.za korišć.rad- frekvencija	1.388.536	30.08	1.430.578.01	102.03
4.	Nakn. za korišćenje numeracija	475.000	10.29	520.264,85	109.53
5.	Naknade propisane zakonom	165.000	3.57	210.026,38	127.34
	POSLOVNI PRIHODI	4.616.536	100.00	4.661.420.17	100.97
6.	Prihodi od kamata			99.754,00	
7.	Prihodi od projekta See Digi TV			36.637,83	
	UKUPNI PRIHODI			4.797.812	

Ukupni planirani prihodi za 2012. godinu su 4.616.536 € i manji je za 1.59% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće učešće u planiranim prihodima za 2012. godinu zauzima naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta sa 2.578.000 € ili 55.84%, zatim naknada na osnovu ovlašćenja za korišćenje radio-frekvencija sa 1.388.536 € ili 30.08 %, naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje numeracije sa 475.000 € ili sa 10.29 %, naknada propisane zakonima koji uređuju oblasti koje su u nadležnosti Agencije sa 165.000 ili 3.57 %, te naknade za registraciju sa 10.000 € ili sa svega 0.22%.

Poslovni prihodi Agencije u 2012. godini iznose 4.661.420.17 € i odnosi se na naknade koje su predviđene Zakonom o elektronskim komunikacija i Zakonom o poštanskim uslugama.

Ostali poslovni prihodi odnose se na prihod od učešća na projektu SeeDigi TV (36.637,83€) i prihod od kamata (99.754,00 €).

Agencija je ostvarila i prihode po drugim osnovama i to:

- uplata iz Budžeta CG na osnovu Zaključka Vlade CG broj:03-2061 od 10.03.2012. godine (u skladu sa Rješenjem Komisije za kontrolu državne pomoći broj:01-19/1 od 23.02.2011. godine) u iznosu od 257.990,54 €;
- naplata spornih potraživanja od kupaca koji su u prethodnoj godini knjiženi na konto ispravka vrijednosti u iznosu 48.662,00 €;
- prihod po osnovu izdatih rješenja za korišćenje novih frekvencija u 2012. godini u iznosu od 166.563,00 €;

što ukupno iznosi **473.215,54 €**.

RASHODI AGENCIJE

Planirani rashodi Agencije u 2012. godini, iznose **4.616.536 €**.

Ostvareni rashodi u 2012. godinu iznose **4.353.647,96 €**, što je za **5,7 %** manje od planiranih (**4.616.536 €**) i pregled istih dat je u tabeli:

Rb	Naziv rashoda	Planirano	ostvareno	% ostvar
1	Bruto zarade	2.009.195	1.965.722	97,84
2	Ostala primanja i naknade	182.206	166.115	94,1
3.	Službena putovanja i članarine	143.000	137.383	96,07
4.	Rashodi za materijal i usluge	150.500	132.546	88,07
5.	Troškovi održavanja os.sredstav	145.000	83.074	57,29
6	Troškovi za regulaciju tržišta	120.000	53.000	44,17
7.	Ostali poslovni rashodi	335.300	253.980	75,75
7a.	Ost.posl.rash.koji nijesu planirani		354.406	
8	Troškovi univerzalne pošt.djelat	49.500	7.605	15,36
9.	Stambena pitanja zaposlenih	100.000	100.000	100,00
10.	Amortizacija	630.000	699.153.01	
11.	Investicije	532.000	400.663,95	75,31
12.	Ukupno tekući rashodi poslovanja	4.396.701	4.353.647,96	99,02
13.	Rezerve 5%	219.835		
14.	Ukupni rashodi sa rezervom	4.616.536		94,30

PLANIRANI I OSTVARENI RASHODI

1. **Bruto zarade** zaposlenih su u 2012. godini planirane u iznosu od **2.009.195 €** a ostvarene sa **1.965.722 €**, što je za **2.16 %** manje u odnosu na planirane troškove.

	Naziv rashoda	Plan 2012.	Ostvareno	%
1.	Bruto zarade zaposlenih	2.009.195	1.965.722	97,84
	Neto zarade	1.200.310	1.169.505	97,43
	Porez na zarade	182.165	172.401	94,64
	Doprinosi na teret zaposlenog	415.680	414.628	99,75
	Doprinosi na teret poslodavca	183.715	183.328	99,79
	Opštinski prirez	27.325	25.860	94,64

Bruto zarade zaposlenih obuhvataju:

- neto zarade
- porez na zarade
- doprinosi na teret zaposlenog
- doprinosi na teret poslodavca
- opštinski prirez

Treba napomenuti, da se Uputstvom za obračun zarada ("Sl.list CG", br: 5/11) primanja po osnovu toplog obroka i regresa obračunavaju i isplaćuju kroz zarade(startni osnov), tako da su iste sastavni dio „bruto zarade“.

Na kraju 2012. godine bilo je 69 zaposlenih. Obračun zarada zaposlenih se vršio po istoj vrijednosti boda u iznosu od 340 € bruto, koji se primjenjuje od sredine 2009. godine.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Zaposleni su slijedeće kvalifikacione strukture:

- 2 doktora nauke (pravne i ekonomske nauke),
- 2 magistra,
- 24 diplomirana inženjera elektrotehnike,
- 13 diplomiranih ekonomista,
- 9 diplomiranih pravnika,
- 1 profesor engleskog jezika,

- 1 dipl.ing.građevinarstva,
- 4 Spec. Sci ing.,
- 1 viša školska sprema
- 12 srednja stručna sprema

2. Ostala primanja i naknade planirana su u iznosu od **182.206 €**, a ostvarena su sa **166.115 €**, to jest **91,17 %**.

	Naziv	planirano	ostvareno	%
2.	Ostala primanja i naknade	182.206	166.115	91,17
	Troškovi prevoza	45.792	39.540	86,35
	Troškovi zimnice	63.775	61.961	97,16
	Troškovi poreza i doprinosa	72.639	64.614	88,95

3.Službena putovanja i članarine za 2012. godinu su planirani u iznosu od **143.000€**, a za ove namjene je potrošeno **137.383 €**, odnosno **96,07 %** ,što je za **3,93 %** manje od planirane vrijednosti. Struktura planiranih i potrošenih sredstava je slijedeća:

	Naziv	planirano	ostvareno	%
3.	Službena putovanja i članarine	143.000	137.383	96,07
	Troškovi dnevnica na sl.putu	28.000	38.459	137,36
	Troškovi smještaja na sl.putu	32.000	42.454	132,67
	Troškovi prevoza na sl.putu	63.000	30.970	49,16
	Članarine	20.000	25.500	127,50

4.Rashodi za materijale i usluge su planirani u iznosu od **150.500 €**, a ostvareni su sa **132.546 €** ili **88,07%** što je za **11,93 %** manje od plana.

Struktura planiranih i ostvarenih rashoda za materijal i usluge je slijedeća:

	Naziv	planirano	ostvareno	%
4.	Rashodi za materijal i usluge	150.500	132.546	88,07
	Kancelarijski materijal	28.000	22.826	81,52
	Reklamni materijal	15.000	10.131	67,54
	Tr.sitnog inventara	10.000	9.132	91,32
	Troškovi telefona	48.500	50.232	103,57

	Troškovi održavanja softvera	5.000	5.033	100,66
	Troškovi platnog prometa	15.000	19.432	129,55
	Troškovi poštanskih usluga	4.500	5.008	111,30
	Troškovi edukativnog materijala	19.700	10.752	54,58
	Pružanje elektronskokomunik.usl	4.800	0	

5. Troškovi održavanja osnovnih sredstava su planirani sa **145.000 €**, a ostvareni su **83.074 €** ili **42,71 %** manje od planiranog. Struktura planiranih i ostvarenih rashoda za troškove održavanja osnovnih sredstava je slijedeća:

	Naziv	planirano	ostvareno	%
5.	Troškovi održavanja osn.sredstava	145.000	83.074	57,29
	Osiguranje i registracija vozila	30.000	5.615	18,72
	Servis i popravka vozila	15.000	15.600	104,00
	Gorivo i mazivo	25.000	17.979	71,92
	Tekuće održavanje osn.sredst.	75.000	43.880	58,29

6. Troškovi za regulaciju tržišta su planirani sa **120.000 €**, a ostvareni su **53.000.00€** ili **44,17%**. Manja realizacija od planirane je iz razloga što je projekat u toku i plaća se po fazama realizacije i biće završen do sredine 2013. godine.

	Naziv	planirano	ostvareno	%
6.	Troškovi za regulaciju tržišta	120.000	53.000	44,17

7. Ostali poslovni rashodi planirani su u iznosu od **335.300.000 €**, a ostvareni su **253.980€** ili **75,75%** što je za **24,25 %** manje od planiranog. Struktura planiranih i ostvarenih rashoda za ostali poslovni rashodi je slijedeća:

	Naziv	planirano	ostvareno	%
7.	Ostali poslovni rashodi	335.300	253.980	75,75
	Reprezentacija	20.000	19.541	97,71
	Premije osiguranje	10.000	6.444	64,44
	Organizacija konferencija	35.000	31.258	89,31
	Stručna i ostala literatura	11.000	18.606	169,15
	Troškovi obraz. zaposlen.	17.300	12.835	74,19
	Troškovi revizije	6.000	4.914	81,90
	Tr.el.energije	90.000	36.250	40,28

Tr.privr i povrem. poslov	6.000	6.350	105,83
Tr.jednokratnih pomoći	5.000	4.080	81,60
Sudski i administr.troškovi	8.000	3.722	46,52
Komunalne usluge	17.000	10.675	62,80
Ostale opšte usluge	20.000	14.588	72,94
Troškovi oglašavanja	20.000	20.956	104,78
Troškovi zakupa	15.000	13.350	89,00
Troškovi obezbjeđenja	40.000	29.691	74,23
HTZ oprema	3.000	760	25,33
Premija osiguranja objekata	12.000	19.960	166,33

7.a Ostali poslovni rashodi koji nisu predviđeni Finansijskim planom:

- rashodi koji su proizašli iz sudskih sporova su **51.748.00€**,
- ugovorene usluge ("prenosivost brojeva") Teletechu po ugovoru iz ranijeg perioda (ugovor traje 4 godine, a u toku je druga godina) u iznosu od **109.755 €**;
- prenos sredstava Agenciji za elektronske medije (po Zaključku Vlade CG broj:03-2061 od 10.03.2012. godine) u iznosu od **89.865 €**;
- ostali rashodi od **79.000 €**- ispravka vrijednosti (isplaćena potraživanja povjericima iz ranijeg perioda (radovi na DUKMS));
- isplata za učešće Agencije u projektu See Digi TV u iznosu od **14.037 €**;
- finansijske pomoći opštinama Podgorica i Cetinje za saniranje posledica vremenskih nepogoda **10.000 €**.

8. Troškovi univerzalne poštanske djelatnosti, planirane su u visini od **49.500 €**, a ostvareni su u visini od **7.605 €**, koliko su iznosili troškovi angažovanja nezavisnog revizora, odnosno 15,36 %.

9. Stambena pitanja zaposlenih su za 2012. godinu planirana u iznosu od **100.000 €**, koji iznos je, nakon sprovedenog oglasa, i isplaćen kroz dodjelu 4 stambena kredita.

10. Amortizacija je planirana u visini od **630.000 €**, a obračunata u visini od **699.153.01 €**.

11. Investicije- U toku 2012. godine je bilo planirano izdvajanje **532.000 €** i to:

Rb	Naziv	Planirano	Realizovano	%
1.	Nabavka dva terenska vozila	60.000	48.937	81,56
2	Unapređenje informacionog sistema Agencije	43.200	33.539	77,64
3	Nadogradnja softvera za monitoring (GKMC; RKMC; DUKS i MKMS)	60.000		
4	Nabavka mjerne opreme	8.000		
5	Izgradnja jedne daljinski upravljane KMS	323.800	296.687,95	91,62
6	Učešće u projektu SEE Digi TV	37.000	21.500,00	58,10
	UKUPNO	532.000	400.663,95	75,31

- **Nabavka dva terenska vozila** - planirano je **60.000 €** a realizovano je po tenderu **48.937 €** ili **81.56 %** od planiranog iznosa.
- **Unapređenje informacionog sistema Agencije-** planirano je **43.200 €**, realizovano **33.539 €**, što je **77.64 %** od planiranog iznosa.
- **Nadogradnja softvera za monitoring** – planirano je **60.000 €**, do realizacije nije došlo iz razloga što Uprava za javne nabavke Agenciji nije dala saglasnost za vođenje pregovaračkog postupka javne nabavke (traženo je da se ide na pregovarački postupak iz razloga što se radi se o djelimičnoj zamjeni proizvoda (nova verzija softvera), a konkretnu nabavku može da realizuje samo jedan ponuđač).
- **Nabavka mjerne opreme-** planirano je **8.000 €**, nije realizovano iz razloga poništenja tendera.
- **Izgradnja jedne daljinske stanice za upravljanje KMS-** planirano je **323.800 €**, a realizovano **296.687,95 €** i to: **50.724,68€** za radove na izgradnji stanice; **11.963,27€** za izgradnju saobraćajnog priključka; **234.000€** za nabavku opreme.
- **Učešće u projektu See Digi. TV-** planirano **37.000€**, realizovano **21.500 €**, a projekat se finansira od Evropske komisije koja uplaćuje sredstva Agenciji i Agenciji za elektronske medije.

Možemo konstatovati da je Agencija poslovnu 2012. godinu završila sa ukupnim dobitkom od 917.379,58 € u odnosu na ukupne prihode i prihode po drugim osnovama. U odnosu na planirane poslovne prihode ostvaren je dobitak od 307.772.21€, a u odnosu na ukupne prihode ostvaren je dobitak od 444.164.49 €.

Agencija je u poslovnoj 2012. godini vodila restriktivnu politiku imajući u vidu aktuelnu ekonomsku krizu, a u skladu sa preporukama Vlade Crne Gore.

Agencija je uspjela je da održi visok nivo profesionalnosti i obavi zadatke predviđene Planom i programom rada Agencije za 2012. godinu.

Izveštaj o racionalizaciji troškova poslovanja

U skladu sa zaključkom broj 4. Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore (SU-SK 06-238/2 od 22.03.2010. god.) kojim se "ocjenjuje potrebnim da nezavisna regulatorna tijela uz finansijske izvještaje i izvještaje o radu, odnosno stanju, koje su obavezni da dostave Skupštini Crne Gore u skladu sa odredbom člana 50 Zakona o budžetu, dostave izvještaje o racionalizaciji poslovanja vodeći računa da se ne ugrozi obavljanje njihovih funkcija" donijetim povodom razmatranja predloga izmjena i dopuna finansijskih planova nezavisnih regulatornih tijela, u skladu sa Odlukom Skupštine CG o korigovanim planovima, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je pripremila izvještaj o racionalizaciji troškova poslovanja za 2012. godinu.

	Rashodi	Plan 2012.	realizacija	ušteda	% ušted
1.	Bruto zarade zaposlenih	2.009.195	1.965.722	43.473	2.16
2.	Službena putovanja i članarine	143.000	137.383	5.617	3,93
3.	Rashodi za materijal i usluge	150.500	132.546	17.954	11.93
4.	Troškovi održavanja osno.sr	145.000	83.074	61.926	57.29
5.	Rezerve	219.835	0	219.835	
	Ukupno	2.667.530	2.318.725	348.805	13.08
	Uštede u odnosu na plan	2.667.530	2.318.725	348.805	13.08